[redacted]

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

12/1 CEY
TK?

TER BESLISSING

Directie [redacted]

Datum
21 november 2023

Onze referentie
2023-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Tweede contactpersoon
[redacted]

Bijlage(n)
1

Aan Minister van SZW

nota

Nota wijziging Besluit inburgering 2021

Aanleiding

Meerdere ketenpartners die betrokken zijn bij de uitvoering van de Wet inburgering 2021 (Wi2021) hebben knelpunten gesignaleerd die opgelost kunnen worden via een wijziging van het Besluit inburgering 2021 (Bi2021). Tevens voeren we samen met DUO een extra toets uit op de consistentie tussen regelgeving en uitvoeringsprocessen. Dit heeft ook verbeterpunten opgeleverd.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met het voorbereiden van de volgende wijzigingen in het Bi2021 en het Besluit deelnemers onderwijsregister (Bor):

hoe gedefinieerd? / categorie afgebakend?

1. Het opnemen in het Bi2021 van een bepaling die ziet op het mogelijk maken dat moeilijk lerende jongeren taaluren Nederlands als tweede taal en Kennis van de Nederlandse samenleving, die gevolgd worden of gevolgd zijn in het praktijkonderwijs (PRO), voortgezet speciaal onderwijs (VSO) of de internationale schakelklas (ISK) mee kunnen tellen voor de taaluren eis van de Z-route;
2. Het opnemen van een bepaling die regelt dat iemand die de MAP heeft afgerond niet daarnaast ook ONA hoeft te behalen om te voldoen aan de eisen van de Wet inburgering 2013 (Wi2013);
3. Het opnemen van een bepaling die ziet op nadere bepalingen voor het afsluiten van leningen aan niet-inburgeringsplichtigen; en
4. Het wijzigen van het Bor waardoor een volledige verwijzing naar de inburgeringsdiploma's-en certificaten Wi2021 wordt bereikt.

• meeselen ja ✓
• q: ISK vaak naar Z route
• en zou ISK niet per definitie moeilijk lerend noemen

Als u met deze beslispunten instemt zal het wijzigingsbesluit, voor zover deze ziet op de wijziging van het Bor, worden afgestemd met de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

Kernpunten

- Koepelorganisaties onderwijs en meerdere onderwijsinstellingen signaleren dat de taaluren eis van 800 uur in de Zelfredzaamheidsroute (Z-route) voor moeilijk lerende jongeren geen toegevoegde waarde heeft en zelfs ineffectief en demotiverend kan werken.
- Voor een inburgeringsplichtige onder de Wi2013 die als onderdeel van de ondersteuning van gemeenten de Module Arbeid en Participatie (MAP) heeft afgerond heeft het afleggen van het examenonderdeel Oriëntatie op

de Nederlandse arbeidsmarkt, nodig om te voldoen aan de eisen voor de Wet inburgering 2013, geen toegevoegde waarde.
- Daarnaast is geconstateerd dat voor de huidige praktijk van de lening voor niet inburgeringsplichtigen een juridische basis ontbreekt.
- Tot slot heeft DUO erop gewezen dat het register onderwijsdeelnemers een onvolledige verwijzing naar de diploma's en certificaten in het Bi2021 bevat.

Toelichting

1. Taaluren eis Z-route moeilijk lerende jongeren

Probleem

- Minderjarigen die onderwijs hebben gevolgd of volgen in het PRO, VSO of de ISK worden op hun 18e inburgeringsplichtig, omdat deze opleidingen niet tot een startkwalificatie leiden en daarmee niet tot een vrijstelling van de inburgeringsplicht leiden.
- Deze groep verschilt van inburgeraars die op volwassen leeftijd naar Nederland zijn gekomen doordat ze bij het ontstaan van de inburgeringsplicht doorgaans al een fors aantal uren onderwijs in de Nederlandse taal hebben gevolgd.
- Deze jongeren gaan meestal naar de Z-route en krijgen hier nogmaals te maken met een taaluren eis van 800 uur. De jongeren zitten in de regel aan hun leerplafond voor wat betreft taalverwerving waardoor de extra uren taalonderwijs geen meerwaarde hebben. Extra taalonderwijs is ineffectief en kan demotiverend werken. Deze jongeren leren de taal verder in de praktijk en niet in de klas.
- Daarnaast hebben we van meerdere onderwijsinstellingen signalen ontvangen dat de taaluren eis het ongewenste effect heeft dat de jongeren (moeten) stoppen met werk of dagbesteding.
- Als bijlage is een brief van de Vereniging van scholen in het Voortgezet onderwijs (sectorraden Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal onderwijs) aan de Tweede Kamer over deze problematiek bijgevoegd.

ISK lijkt me wel anders "probleem" dan PRO of VSO

ISK ook?

Oplossing

- Het voorstel is om het mogelijk te maken om onderwijsuren gevolgd aan het PRO, VSO en ISK mee te tellen voor de uren eis van de Z-route. Voorwaarde is dat het onderwijs maximaal twee jaar voorafgaand aan de datum van het vaststellen van het PIP gevolgd is.
- De invulling van onderwijsuren vindt op dezelfde manier plaats als bij de ontheffing op grond van aantoonbaar geleverde inspanningen (AGI) voor jongeren onder de Wi2013: namelijk door het meetellen van uren gevolgd bij een reguliere onderwijsinstelling in plaats van uren bij een cursusinstelling met een Blik op Werk keurmerk.
- Ter onderbouwing voor het aantal gevolgde uren moet de inburgeringsplichtige een 'verklaring onderwijstijd' van de onderwijsinstelling overleggen aan de gemeente. Hiervoor wordt een formulier ontwikkeld.

2. Vrijstelling ONA na afronding MAP

Probleem

- Het komt voor dat inburgeringsplichtigen onder de Wi2013 met succes de MAP hebben afgerond.
- Het betreft dan met name inburgeringsplichtigen waaraan gemeenten in het kader van ondersteuning aan de Wi2013 doelgroep de MAP aanbieden.

- Gezien de vergelijkbare doelen van ONA en MAP, namelijk een eerste kennismaking met en voorbereiding op de Nederlandse arbeidsmarkt, is het een onnodige herhaling voor de inburgeringsplichtige om ONA te volgen indien de MAP al succesvol is afgerond.

Oplossing

- Het wijzigen van het Bi2021 zodat inburgeraars die de MAP hebben afgerond vrij worden gesteld van hun verplichting tot voltooien van ONA.
- Voor de verdere toekomst, worden de mogelijkheden verkend voor de gehele vervanging van ONA door MAP, dit zal op zijn vroegst zijn per 1 januari 2025.

3. Lening aan niet inburgeringsplichtigen

Probleem

- Onder de Wi2013 kunnen niet-inburgeringsplichtigen, waaronder EU-migranten, een sociale lening van maximaal € 10.000 afsluiten voor de examenonderdelen op minimaal A2 niveau en voor cursussen bij een instelling met een Blik op Werk keurmerk.
- Deze praktijk is ook na invoering van de Wi2021 (per 1 januari 2022) voortgezet.
- Recent is gebleken dat het Bi2021 daar geen uitwerking aan heeft gegeven en derhalve leningen onbedoeld contra legem worden verstrekt.

Oplossing

- Een juridische basis voor de leningen kan via een wijziging van het Bi2021 worden gecreëerd.
- Inhoudelijk blijft de hoogte en inhoud van de lening ongewijzigd.

4. Wijziging van het Besluit register onderwijsdeelnemers

Probleem

- Dit betreft een omissie in een eerdere wijziging van het Bor[1] vanwege de invoering van de Wi2021.
- Bij de wijziging van artikel 16, onderdeel r, Bor, is alleen het inburgeringsdiploma dat verstrekt wordt na het behalen van het inburgeringsexamen of de onderwijsroute vermeld. Abusievelijk is het inburgeringscertificaat dat verstrekt wordt ter afronding van de zelfredzaamheidsroute niet vermeld.

Oplossing

- Deze omissie wordt door toevoeging van een nieuw onderdeel aan artikel 16 van de Bor hersteld. In een artikel 17 Bor wordt vervolgens omschreven welke gegevens van het certificaat in het register worden opgenomen.

5. Planning inwerkingtreding wijziging Besluit inburgering 2021

Indien u instemt met het voorbereiden van bovengenoemde wijzigingen, wordt de wijziging van het Bi2021 als volgt verder uitgewerkt:

- Na uw instemming vindt verdere uitwerking van de wijzigingen plaats.

[1] Besluit van 17 december 2021 tot wijziging van onder andere het Examen-en Kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB in verband met de uitwerking van het taalschakeltraject als opleiding educatie en de onderwijsroute in het inburgeringsstelsel (Staatsblad 2021,643)

- Vanwege de demissionaire status van het kabinet moet het ontwerpbesluit voorgelegd worden aan de Ministerraad voor toestemming internetconsultatie.
- De beoogde datum van inwerkingtreding van het ontwerpbesluit is zo spoedig als mogelijk voorzien, rekening houden met de vaste verandermomenten en invoerperiode voor wetgeving. Dit is op zijn vroegst 1 juli 2024. Wordt deze datum niet gehaald dan kan de wijziging per 1 januari 2025 in werking treden.

Politieke overwegingen

Gezien het feit dat de aanpassingen beperkt politiek gevoelig van aard zijn en enige urgentie hebben, kan dit voorstel tot wijziging van het Bi2021 naar onze mening door een demissionair kabinet worden gedaan.

Financiële overwegingen

- De voorgestelde wijzigingen leiden tot beperkte incidentele implementatiekosten en een beperkte structurele kostenbesparing. In het vervolgtraject brengen we deze kosten in kaart.
- De incidentele kosten komen voornamelijk voor rekening van DUO. Dit betreft vooral kosten voor systeemtechnische wijzigingen. De uitvoeringstoets van DUO zal hier inzicht in geven. Naar verwachting zullen de kosten beperkt zijn (minder dan enkele tonnen) en passen binnen de bestaande dienstverleningsafspraken tussen SZW en DUO. Mochten de kosten hoger uitvallen dan verwacht, dan kan opnieuw besloten worden tot al dan niet invoering.
- De aanpassing van de taaluren eis en de vrijstelling ONA leveren een structurele kostenbesparing op. Jongeren hoeven immers geen 800 uur taaluren te volgen bij een cursusinstelling met een Blik op Werk keurmerk. Inburgeringsplichtigen onder de Wi2013 hoeven na succesvol afleggen van MAP, het onderdeel ONA niet meer af te leggen. Het gaat naar verwachting om enkele tienduizenden euro's, op basis van de uitvoeringstoets kan ook hierover meer worden gezegd.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Afschrift brief VO raad d.d. 1 juli 2022 aan TK commissie		Ter informatie

Datum
21 november 2023

Onze referentie
2023-[redacted]